यंसमालंब्यमामसौशरणंगतः ॥ ३९ ॥ प्राप्तोवैकुंठभवनंयत्राहमवसंनर ॥ अंतर्गृहंसमागत्यमामसौदृष्टवान्परम् ॥ ४० ॥ अमू
ल्यरत्नरचितेहेमसिंहासनेस्थितम् ॥ तदानींमामसौदृष्ट्वादंडवत्पतितोभुवि ॥ ४१ ॥ प्रांजलिःप्रयतोभूत्वामुंचन्नश्रूणिनेत्रतः ॥ वाचाग
द्गदयासौम्यंबभाषेधैर्यमुद्वहन् ॥ ४२ ॥ ॥ सूतउवाच ॥ ॥ इत्युक्त्वाबदरीनाथो विररामममहामुनिः ॥ तच्छ्रुत्वापुनरेवाहनारदो
भक्तवत्सलः ॥ ४३ ॥ ॥ नारदउवाच ॥ ॥ इत्थंगत्वाभवनममलंपूर्णरूपस्यविष्णोर्भक्तिप्राप्यंजगदघहरंयोगिनामप्यगम्यम् ॥ यत्रै
वास्तेजगदभयदोब्रह्मरूपोमुकुंदस्तत्पादाब्जंशरणमधितःकिंबभाषेऽधिमासः ॥ ४४ ॥ ॥ इतिश्रीबृहन्नारदीयपुराणेपुरुषोत्तममासमाहात्म्ये
ऽधिमासस्यवैकुंठप्रापणंनामतृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥ ॥ छ ॥ ॥ श्रीनारायणउवाच ॥ ॥ शृणुनारदवक्ष्येऽहंलोकानांहितका
म्यया ॥ अधिमासेनयत्प्रोक्तंहरेरग्रेशुभंवचः ॥ १ ॥ ॥ अधिमासउवाच ॥ ॥ अयिनाथकृपानिधेहरेनकथंरक्षसिमामिहागतम् ॥
कृपणंप्रबलैर्निराकृतंमलमासेत्यभिधांविधायमे ॥ २ ॥ शुभकर्मणिवर्जितंहिमांनिरधीशंमलिनंसदैवतैः ॥ अवलोकयतोदयालुताक्कगता
तेद्यकठोरताकथम् ॥ ३ ॥ वसुदेववरांगनायथाखलकंसानलतःसुरक्षिता ॥ वदमांशरणागतंकथंनतथाद्यावसिदीनवत्सल ॥ ४ ॥ द्रुपदस्य
सुतायथापुराखलदुःशासनदुःखतोऽविता ॥ वदमांशरणागतंकथंनतथाद्यावसिदीनवत्सल ॥ ५ ॥ यमुनाविषतोयतोऽविताःपशुपालाःप
…येयथात्वया ॥ वदमांशरणागतंकथंनतथाद्यावसिदीनवत्सल ॥ ६ ॥ पशवःपशुपास्तदंगनाअवितादावधनंजयाद्यथा ॥ वदमांशरणाग
…ंनतथाद्यावसिदीनवत्सल ॥७॥ पृथिवीपतयोयथावितामगधेशालयबंधनात्त्वया ॥ वदमांशरणागतंकथंनतथाद्यावसिदीनवत्सल ॥८

॥ १८ ॥

नायकएत्यरक्षितोझटितिग्राहमुखाद्यथात्वया ॥ वदमांशरणागतंकथंनतथाद्यावसिदीनवत्सल ॥ ९ ॥ ॥ श्रीनारायण
च ॥ ॥ इतिविज्ञाप्यभूमानंविररामनिरीश्वरः ॥ मलमासोऽश्रुवदनस्तिष्ठन्नग्रेजगत्पतेः ॥ १० ॥ तदानींश्रीहरिस्तूर्णंकृपयाप्लावितो
नृशम् ॥ उवाचदीनवदनंमलमासंपुरःस्थितम् ॥ ११ ॥ ॥ श्रीहरिरुवाच ॥ ॥ वत्सवत्सकिमत्यंतंदुःखमग्नोसिसांप्रतम् ॥ एतादृशंमहद्दुः
खंकिंतेमनसिवर्तते ॥ १२ ॥ त्वामहंदुःखसंमग्नमुद्धरिष्यामिमाशुचः ॥ नमेशरणमापन्नःपुनःशोचितुमर्हति ॥ १३ ॥ इहागत्यमहादुःखी
पतितोपिनशोचति ॥ किमर्थंत्वमिहागत्यशोकसंमग्नमानसः ॥ १४ ॥ अशोकमजरंनित्यंसानंदंमृत्युवर्जितम् ॥ वैकुंठमीदृशंप्राप्यकथंदुः
खान्वितोभवान् ॥ १५ ॥ त्वामत्रदुःखितंदृष्ट्वावैकुंठस्थाःसुविस्मिताः ॥ किमर्थंमर्तुकामोसितन्मेवत्सवदाधुना ॥ १६ ॥ ॥ श्रीनाराय
णउवाच ॥ ॥ श्रुत्वेदंभगवद्वाक्यंविभारइवभारभृत् ॥ श्वासोच्छ्वाससमायुक्तउवाचमधुसूदनम् ॥ १७ ॥ ॥ अधिमासउवाच ॥ ॥
अज्ञातंकिंचिन्नैवास्तिसर्वत्रभगवंस्तव ॥ आकाशइवसर्वत्रविश्वंव्याप्यव्यवस्थितः ॥ १८ ॥ चराचरगतोविष्णुःसाक्षीसर्वस्यविश्वदृक् ॥
कूटस्थेत्वयिसर्वाणिभूतानिचव्यवस्थया ॥ १९ ॥ संस्थितानिजगन्नाथनकिंचिद्भवताविना ॥ किन्नजानासिभगवन्निर्भाग्यस्यममव्यथाम् ॥
॥ २० ॥ तथापिवच्मिहेनाथदुःखजालमपावृतम् ॥ तादृशनंचकस्यापिनश्रुतंनावलोकितम् ॥ २१ ॥ क्षणालवामुहूर्ताश्चपक्षामासादिवानि
शम् ॥ स्वामिनामधिकारैस्तेमोदंतेनिर्भयाःसदा ॥ २२ ॥ नमेनामनमेस्वामीनहिकश्चिन्ममाश्रयः ॥ तस्मान्निराकृतःसर्वैःस्वाधिदेवैःसु
कर्मणः ॥ २३ ॥ निषिद्धोमलमासोयमित्यंधोऽवटगःसदा ॥ तस्माद्दिनष्टुमिच्छामिनाहंजीवितुमुत्सहे ॥ २४ ॥ कुजीविताद्वरंमृत्युर्नित्य

॥ ५ ॥

दग्धः कथंस्वपेत् ॥ अतःपरंमहाराजवक्तव्यंनावशिष्यते ॥ २५ ॥ परदुःखासहिष्णुस्त्वमुपकारप्रियोमतः ॥ वेदेषुचपुराणेषुप्रसिद्धःपुरुषो
त्तमः ॥ २६ ॥ निजधर्मंसमालोच्ययथारुचितथाकुरु ॥ पुनःपुनःपामरेणनवक्तव्यःप्रभुर्महान् ॥ २७ ॥ मरिष्येऽहंमरिष्येऽहंमरिष्येऽहं
पुनःपुनः ॥ इत्युक्त्वामलमासोऽयंविररामविधेःसुत ॥ २८ ॥ ततःपपातसहसासंनिधौश्रीरमापतेः ॥ तत्रतंपतितंदृष्ट्वासंसज्जातासुविस्मिता ॥
॥ २९ ॥ ॥ श्रीनारायणउवाच ॥ ॥ इत्युक्त्वाविरतिमुपागतेऽधिमासेश्रीकृष्णोबहुलकृपाभरावसन्नः ॥ प्रावोचज्जलदगभीररावरम्यंनि
र्वाणंशिशिरमयूखवन्नयंस्तम् ॥ ३० ॥ ॥ सूतउवाच ॥ ॥ नारायणस्यनिगमर्द्धिपरायणस्यपापौघवार्धिवडवाग्निवचोवदातम् ॥
श्रुत्वाप्रहर्षितमनामुनिराबभाषेशुश्रूषुरादिपुरुषस्यवचांसिविप्राः ॥ ३१ ॥ इतिश्रीबृहन्ना॰पुराणेपुरुषोत्तममास॰ मलमासविज्ञप्तिर्नामचतु
र्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ ॥ नारदउवाच ॥ ॥ किमुवाचमहाभागश्रुत्वातद्वचनंहरिः ॥ चरणाग्रेनिपतितमधिमासंतपोनिधे ॥ १ ॥ ॥
श्रीनारायणउवाच ॥ ॥ शृणुनारदवक्ष्यामियदुक्तंहरिणानघ ॥ धन्योऽसित्वंमुनिश्रेष्ठयन्मांपृच्छसिसत्कथाम् ॥ २ ॥ ॥ श्रीकृष्ण
उवाच ॥ ॥ शृणुतत्रत्यवृत्तांतंप्रवक्ष्यामितवाग्रतः ॥ नेत्रकोणसमादिष्टस्तदानींहरिणार्जुनः ॥ ३ ॥ वीजयामासपक्षेणतंमासंमूर्च्छितं
त्वगः ॥ उत्थितःपुनरेवाहनैतन्मेरोचतेविभो ॥ ४ ॥ ॥ अधिमासउवाच ॥ ॥ पाहिपाहिजगद्धातःपाहिविष्णोजगत्पते ॥ उपेक्षसेक
स्माथशरणंमामुपागतम् ॥ ५ ॥ इत्युक्त्वावेपमानंतंविलपंतंमुहुर्मुहुः ॥ तमुवाचहृषीकेशोवैकुंठनिलयोहरिः ॥ ६ ॥ ॥ श्रीविष्णुरुवाच ॥ ॥ १८ ॥
कस्मोत्तिष्ठभद्रंतेविषादंवत्समाकुरु ॥ त्वद्दुःखंदुर्निवार्यंमेप्रतिभातिनिरीश्वर ॥ ७ ॥ इत्युक्त्वामनसिध्यात्वातदुपायंक्षणंप्रभुः ॥ विनि

पुनर्वाक्यमुवाचमधुसूदनः ॥ ८ ॥ श्रीविष्णुरुवाच ॥ ॥ वत्सागच्छमयासार्धंगोलोकंयोगिदुर्लभम् ॥ यत्रास्तेभगवान्कृष्णःपुरु
षमईश्वरः ॥ ९ ॥ गोपिकावृंदमध्यस्थोद्विभुजोमुरलीधरः ॥ नवीननीरदश्यामोरक्तपंकजलोचनः ॥ १० ॥ शारदीयपार्वणेंदुशोभा
तरोचनाननः ॥ कोटिकंदर्पलावण्यलीलाधाममनोहरः ॥ ११ ॥ पीतांबरधरःस्रग्वीवनमालाविभूषितः ॥ सद्रत्नभूषणःप्रेमभूषणोभ
क्तवत्सलः ॥ १२ ॥ चंदनोक्षितसर्वांगःकस्तूरीकुंकुमान्वितः ॥ श्रीवत्सवक्षाःसंभ्राजत्कौस्तुभेनविराजितः ॥ १३ ॥ सद्रत्नसाररचितकि
रीटीकुंडलोज्ज्वलः ॥ रत्नसिंहासनारूढःपार्षदैःपरिवेष्टितः ॥ १४ ॥ सएवपरमंब्रह्मपुराणपुरुषोत्तमः ॥ स्वेच्छामयःसर्वबीजंसर्वाधारःपरा
त्परः ॥ १५ ॥ निरीहोनिर्विकारश्चपरिपूर्णतमःप्रभुः ॥ प्रकृतेःपरईशानोनिर्गुणोनित्यविग्रहः ॥ १६ ॥ गच्छावस्तत्रत्वद्दुःखंश्रीकृष्णोव्य
पनेष्यति ॥ ॥ श्रीनारायणउवाच ॥ ॥ इत्युक्त्वातंकरेकृत्वागोलोकंगतवान्हरिः ॥ १७ ॥ अज्ञानांधतमोध्वंसंज्ञानवर्त्मप्रदीपकम् ॥
ज्योतिःस्वरूपंप्रलयेपुरासीत्केवलंमुने ॥१८॥ सूर्यकोटिनिभंनित्यमसंख्यंविश्वकारणम् ॥ विभोःस्वेच्छामयस्यैवतज्ज्योतिरुल्बणंमहत् ॥
॥ १९ ॥ ज्योतिरभ्यंतरेलोकत्रयमेवमनोहरम् ॥ तस्यैवोपरिगोलोकःशाश्वतोब्रह्मसन्मुने ॥ २० ॥ त्रिकोटियोजनायामोविस्तीर्णोमंड
लाकृतिः ॥ तेजःस्वरूपःसुमहद्रत्नभूमिमयःपरः ॥ २१ ॥ अदृश्योयोगिभिःस्वप्नेदृश्योगम्यश्चवैष्णवैः ॥ ईशेनविधृतोयोहिचांतरिक्षस्थि
तोवरः ॥ २२ ॥ आधिव्याधिजरामृत्युशोकभीतिविवर्जितः ॥ सद्रत्नभूषितासंख्यमंदिरैःपरिशोभितः ॥ २३ ॥ तदधोदक्षिणेसव्येपंचाश ॥ ६ ॥
त्कोटिविस्तरात् ॥ वैकुंठःशिवलोकश्चतत्समःसुमनोहरः ॥ २४ ॥ कोटियोजनविस्तीर्णोवैकुंठोमंडलाकृतिः ॥ लसत्पीतपटारम्यायत्र

ब्दसहस्राणिगंगास्नानेनयत्फलम् ॥गोदावरीसकृत्स्नानाद्यत्फलंसिंहगेगुरौ ॥९॥ तदेवफलमाप्नोतिमासेवैपुरुषोत्तमे॥सकृत्सुस्नानमप्ययावाचा अ०
कुत्रापिसुन्दरि ॥१०॥ श्रीकृष्णवल्लभोमासोनाम्नाचपुरुषोत्तमः॥ तस्मिन्संसेवितेबालेसर्वंभवतिवांछितम्॥११॥ तस्मान्निषेवयाशुत्वरो ॥६॥ १४
पुरुषोत्तमम् ॥ मयापिसेव्यतेसोऽयंपुरुषोत्तमवन्मुदा ॥ १२ ॥ एकदाभस्मसात्कर्तुमंबरीषंक्रुधामया ॥ मुक्ताकृत्यातदाबालेसुनाभंहद्दूलंविर
ज्वलत् ॥१३॥ मामेवभस्मसात्कर्तुंतदानींप्रेरितंमयि ॥ पुरुषोत्तमव्रता देवतच्चक्रंसंन्यवर्तत ॥१४॥ त्रैलोक्यंभस्मसात्कर्तुंसमर्थंतच्चसुन्दारपाध
मय्यांकिंचित्करंजातंतदामेविस्मयोऽभवत् ॥१५॥ तस्माद्भजस्वसुभगेश्रीमंतंपुरुषोत्तमम् ॥ इत्युक्त्वामुनिशार्दूलोविररामसुनेःसुता ॥ १६ ॥
॥ श्रीकृष्णउवाच ॥ दुर्वासोवचनंश्रुत्वाबालामूढधियावदत्॥ भाविनाप्रेरिताराजन्नसूयाप्रेरितासती ॥ दुर्वाससंमुनिश्रेष्ठंमनसिक्रोधसंयुता
॥ १७ ॥ ॥ बालोवाच ॥ ॥ नमह्यंरोचतेब्रह्मन्यदुक्तंभवतामुने ॥१८॥ कथंमाघादयोमासाआकिंचित्करतांगताः ॥ कथंकार्तिकमासंत्व
मूनंवदसितद्वद ॥ १९ ॥ वैशाखःसेवितःकिंवानदास्यतिसुकामितम् ॥ सदाशिवादयोदेवाःफलदाःकिंनसेविताः ॥ २० ॥ अथवासु
विमार्तंडोदेवःप्रत्यक्षदर्शनः ॥ सकिंनदाताकामानांदेवीचजगदंबिका ॥ २१ ॥ गणेशःसेवितःकिंवानसंयच्छतिकामितम् ॥ व्यतीपाता
कान्योगान्देवान्शर्वादिकानपि ॥ २२ ॥ सर्वानुल्लंघ्यवदतस्त्रपाकिंतेनजायते ॥ अयंतुमलिनोमासःसर्वकर्मविगर्हितः ॥ २३ ॥ अमु
कमः श्रेष्ठःक्रियतेचकथंमुने ॥ वेदाहंसर्वदुःखानांपारदंश्रीहरिंपरम् ॥ २४ ॥ नान्यंपश्यामिभूदेवचिंतयंतीदिवानिशम् ॥ रामाद्वाजान
नेः शंकरात्पार्वतीपतेः ॥ २५ ॥ नान्यःकोपिमहान्देवोयोमेदुःखंव्यपोहति ॥ एतान्विहायविप्रेंद्रकथंस्तौषिमलंमुने ॥ २६ ॥ एव

तयाविप्रः पुत्र्यासक्रोधनोमुनिः ॥ जाज्वल्यमानोवपुषाक्रोधसंरक्तलोचनः ॥२७॥ तथापिनशशापैनांमित्रजांकृपयान्वितः॥मूढेयंनेव अ०
ातिहिताहितमपूर्णधीः ॥ २८ ॥ पुरुषोत्तममाहात्म्यंदुर्ज्ञेयंविदुषामपि ॥ किमुताल्पधियांपुंसांकुमारीणांविशेषतः ॥ २९ ॥ पितृही
कुमारीयंबालादुःखाग्निभर्जिता ॥ अतीवोग्रतरंशापंमदीयंसहतेकथम् ॥ ३० ॥ इत्येवंकृपयाक्रोधंसंजहारमनःस्थितम् ॥ स्वस्थोभूत्वा ११
मुनिःप्राहतांबालामतिविह्वलाम् ॥ ३१ ॥ ॥ दुर्वासाउवाच ॥ अहोबालेनमेकोपोमित्रजेत्वयिकश्चन ॥ यत्तेमनसिनिर्भाग्येयथारुचित
थाकुरु ॥ ३२ ॥ अपरंश्रूयतांबालेभविष्यंकिंचिदुच्यते ॥ पुरुषोत्तममासस्ययत्त्वयाऽनादरःकृतः ॥ ३३ ॥ सर्वथातत्फलंभाविइहवापर
जन्मनि ॥ अतःपरंगमिष्यामिनरनारायणालयम् ॥ ३४ ॥ नचशप्तामयाभीरुमन्मित्रंतेपितायतः ॥ हिताहितंनजानासिबालभावाच्छु
भाशुभम् ॥ ३५ ॥ स्वस्तितेस्तुगमिष्यामिमास्तुकालात्ययोमम ॥ शुभंशुभेतरंभाविनकेनाप्यनुलंघ्यते ॥ ३६ ॥ ॥ श्रीकृष्णउवाच ॥
इत्युदीर्यजगामाशुतामसस्तापसोमुनिः ॥ तत्क्षणंनिष्प्रभासाभूत्पुरुषोत्तमहेलया ॥ ३७ ॥ विमृश्यसुचिरंकालंतत्कालफलदंशिवम् ॥
आराधयामिदेवेशंतपसापार्वतीपतिम् ॥ ३८ ॥ इतिनिश्चित्यमनसामेधावितनयानृप ॥ दुष्करंतत्तपःकर्तुमियेषस्वाश्रमेस्थिता ॥ ३
॥ ॥ सूतउवाच ॥ ॥ आर्षेयीप्रबलमुनेर्वचोविनिंद्यप्रोद्युक्तांधकरिपुसेवनेवनेस्वे ॥ लक्ष्मीशंबहुलफलप्रदंविहायसावित्रीपतिम
द्दृशंनिरस्य ॥ ४० ॥ ॥ इतिश्रीबृहन्नारदीयपुराणेपुरुषोत्तममासमाहात्म्येश्रीनारायणनारदसंवादेकुमारीशिवाराधनोद्योगोनाम
ध्यायः ॥ १० ॥ ॥ ७ ॥ ॥ नारदउवाच ॥ ॥ अचीकरत्कुमारीयंमहत्कर्मसुदुष्करम् ॥ मुनीनामपिसर्वेषां तन्मेवदमहाभ

॥ ॥ श्रीनारायणउवाच ॥ ॥ अथारभतकल्याणीतपःपरमदारुणम् ॥ चिंतयंतीशिवंशांतंपंचवक्रंसनातनम् ॥ २ ॥
षणंदेवंनंदिभृंगिनिषेवितम् ॥ चतुर्विंशतितत्त्वैश्चगुणैस्त्रिभिरभिष्टुतम् ॥ ३ ॥ महासिद्धिभिरष्टाभिः प्रकृत्यापुरुषेणच ॥ चंद्रखंडध्ययावाचा अ०
लंजटाजूटविराजितम् ॥ ४ ॥ चचारदुश्चरंबालातमुद्दिश्यपरंतपः ॥ पंचाग्नीनांचमध्येसास्थायिनीग्रीष्मगेरवौ ॥ ५ ॥ हेमंतेशिशिरो ॥६॥
शीतवार्यंतरस्थिता ॥ व्यक्तवक्त्रातथारेजेजलस्थंकमलंयथा ॥ ६ ॥ शिरोधःप्रसृतश्यामनीलालकविगुंठिता ॥ जंबालवल्लरीपुंजैर्वेष्टितंदूर्लंविर १४
बभौजले ॥ ७ ॥ ब्रह्मरंध्रोद्गतश्रीमद्धूमराजिर्व्यदृश्यत ॥ नलिनंसेव्यमानेवमिलिंदालिःप्रसर्पिणी ॥ ८ ॥ वर्षास्वनावृताशेतेस्थंडिलेब्रुसि
कान्विते ॥ संध्ययोरुभयोस्तन्वीधूमपानमचीकरत् ॥ ९ ॥ पुरंदरःपरांचिंतामवापाश्रुत्यतत्तपः ॥ दुर्धर्षादिविजैःसर्वैःस्पृहणीयामहर्षिभिः
॥ १० ॥ एवंतपसिवृत्तायामार्षेय्यांनृपनंदन ॥ गतान्यब्दसहस्राणिनवराजन्यभूषण ॥ ११ ॥ संतुष्टस्तपसातस्याभगवान्पार्वतीपतिः ॥
दर्शयामासबालायैनिजंरूपमगोचरम् ॥ १२ ॥ तद्दृष्ट्वासहसोत्तस्थौदेहःप्राणमिवागतम् ॥ तपःकृशापिसाबालाहृष्टपुष्टातदाभवत् ॥ १३ ॥
भूरिवातातपक्लिष्टादेवमीढागरीयसी ॥ साबालाऽवनताभूत्वाववंदेगिरिजापतिम् ॥ १४ ॥ मानसैरुपचारैस्तंसंपूज्यविश्ववंदितम् ॥ तुष्टावज
गतांनाथंभक्तियुक्तेनचेतसा ॥ १५ ॥ ॥ बालोवाच ॥ ॥ अयेशैलजावल्लभप्राणनाथप्रभोभर्गभूतेशगौरीशशंभो ॥ तमःसोमसूर्याग्निदि
व्यनेत्रमदाधारमुंडास्थिमालिन्नमस्ते ॥ १६ ॥ नरोनेकतापाभिभूतांगपीडःपरंघोरसंसारवाधौनिमग्नः ॥ खलव्यालकालोग्रदंष्ट्राभिदष्टो
येद्भवंतंशरण्यंप्रपन्नः ॥ १७ ॥ विभोयेनबाणःस्वकीयीकृतश्चमृताजीवितालर्कभूपालपत्नी ॥ दयानाथभूतेशचंडीशभव्यभवत्राणमृत्युं

णनाथ ॥ १८ ॥ मखध्वंसकर्तःसमस्तारिहर्तःसदासेवकानांभवध्वंसकर्तः ॥ नमोजन्महर्तःपुरासृष्टिकर्तस्त्वदीयानवप्राणनाथाघ
॥ १९ ॥ इत्येवंमनसावाचाशिवंस्तुत्वातपस्विनी ॥ विररामहाभागामेधावितनयानृप ॥ २० ॥ ॥ श्रीकृष्णउवाच ॥ ॥ अ०
कृतंस्तोत्रमाकर्ण्यतपसोग्रतरेणच ॥ प्रसन्नवदनांभोजस्तामुवाचसदाशिवः ॥ २१ ॥ ॥ शिवउवाच ॥ ॥ वरंवरयभद्रंतेयस्तेमनसि ११
वांछितः ॥ प्रसन्नोस्मिमहाभागेमामाखिदतपस्विनि ॥ २२ ॥ तदाकर्ण्यकुमारीयंमहानंदपरिप्लुता ॥ उवाचवचनंराजन्सुप्रसन्नंसदाशिव
म् ॥ २३ ॥ ॥ बालोवाच ॥ ॥ दीननाथदयासिंधोप्रसन्नश्चेन्ममोपरि ॥ तदामत्कामितंदेहिमाविलंबंकुरुप्रभो ॥ २४ ॥ पतिंदेहि
पतिमह्यंपतिंपतिमहंवृणे ॥ पतिंदेहिमहादेवनान्यन्मेचिंतितंहृदि ॥ २५ ॥ एवमुक्त्वातदार्षेयीविररामकपर्दिनम् ॥ तदाकर्ण्यमहादेवोज
गादमुनिकन्यकाम् ॥ २६ ॥ शिवउवाच ॥ ॥ त्वयायत्स्वमुखेनोक्तंतदस्तुमुनिकन्यके ॥ पंचकृत्वस्त्वयायस्मात्पतिःसंप्रार्थितोऽधु
ना ॥ २७ ॥ तस्मात्पंचभविष्यंतिपतयस्तवसुंदरि ॥ शूराःसकलधर्मज्ञाःसाधवःसत्यविक्रमाः ॥ २८ ॥ यज्वानःस्वगुणख्याताःसत्यसं
धाजितेंद्रियाः ॥ त्वन्मुखप्रेक्षकाःसर्वेराजन्यागुणशालिनः ॥ २९ ॥ ॥ श्रीकृष्णउवाच ॥ ॥ इत्याकर्ण्यवचस्तस्यधूर्जटेरनतिप्रिय
उवाचावनताभूत्वाबालावाक्यविशारदा ॥ ३० ॥ ॥ बालोवाच ॥ ॥ एवंमेगिरिजाकांतमास्तुलोकेऽतिकौतुकम् ॥ एकस्याए
स्तिभर्तानार्याःसदाशिव ॥ ३१ ॥ नदृष्टानश्रुताक्वापिनार्येकापंचभर्तृका ॥ एकस्यपंचपत्न्यस्तुपुरुषस्यभवंतिहि ॥ ३२ ॥
कथंशंभोभवेयंपंचभर्तृका ॥ नैवाहंसिवचस्त्वेवंमयिवक्तुंकृपानिधे ॥ ३३ ॥ तवैवजायतेलज्जात्वदीयाहंयतःप्रभो ॥ इत्याकर्ण्यव

यामासतमृषिंपरमासने ॥ पादावंकगतौकृत्वाकराभ्यांसमलालयत् ॥ ३ ॥ पादावनेजनीरापःशिरसाधारयन्मुदा ॥ उवाचस्निग्धयावाचा
स्मरन्कीरवचोनृपः ॥ ४ ॥ ॥ दृढधन्वोवाच ॥ भगवन्कृतकृत्योहंभाग्यवानस्मिसांप्रतम् ॥ अद्यमेसफलंजन्मद्यद्यार्थोधिगतःप्रभो ॥५॥
श्रुतंमेसफलंजातंयद्भवानक्षिगोचरः ॥ किंवर्ण्यंमेमहद्भाग्यंजगत्पावनपावन ॥ ६ ॥ ॥ श्रीनारायणउवाच ॥ ॥ इत्युक्त्वामुनिशार्दूलंविर
रामसभूपतिः ॥ वाल्मीकिरपितंदृष्ट्वाराजानंविनयान्वितम् ॥ ७ ॥ उवाचपरमप्रीतोहर्षयन्नतंमुनिः ॥ ॥ वाल्मीकिरुवाच ॥ ॥ साधुसाधु
नृपश्रेष्ठत्वय्येतदुपपद्यते ॥ ८ ॥ चिंतातुरःकथंराजन्वदसर्वंमनोगतम् ॥ किंचिद्वक्तुंस्पृहातेस्तितद्वदस्वमहामते ॥ ९ ॥ ॥ दृढधन्वोवाच ॥
भवदीयपदांभोजकृपयामेसुखंसदा ॥ परंत्वेकोमहान्विद्वन्संदेहोहृदयेमम ॥ १० ॥ तमपाकुरुशल्यंत्वंकन्यकीरमुखोद्गतम् ॥ कदाचिन्मृ
गयाकामोगतोहंगहनेवने ॥ ११ ॥ भ्रमन्नपश्यंकासारंतत्रपीतंजलंमया ॥ श्रमापनोदनाकांक्षीमहान्यग्रोधमाश्रितः ॥ १२ ॥ स्निग्धच्छायं
सुनिबिडंमनोनयननंदनम् ॥ तत्रापश्यंस्थितंकीरंमनोमोदविधायकम् ॥ १३ ॥ दत्तदृष्टिरहंयावज्जातस्तस्मिन्पतत्रिणि ॥ तावत्सन्मांसंमु
खीभूयश्लोकमेकंपपाठह ॥ १४ ॥ विद्यमानातुलसुखमालोक्यातीवभूतले ॥ नचिंतयसितत्त्वंत्वंतत्कथंपारमेष्यसि ॥ १५ ॥ [illegible] तति
वचःशुकेनोक्ताआकर्ण्याहंसुविस्मितः ॥ नतज्जानाम्यहंब्रह्मन्किमुवाचहरिच्छदः ॥ १६ ॥ इमंमेहार्दसंदेहंभवानुच्छेत्तुमर्हतित्यानियानि
संपुत्राश्चत्वारश्चारुदर्शनाः ॥ १७ ॥ पत्नीपतिव्रतारम्यागजाश्वरथपत्तयः ॥ समृद्धिरतुलाब्रह्मन्केनपुण्येनमेऽधुना ॥ १८ ॥ षोडशीम् ॥
नविचार्यवक्तुमर्हसि ॥ श्रुत्वावाक्यानिभूपस्यवाल्मीकिर्मुनिसत्तमः ॥ १९ ॥ प्राणायामपरोभूत्वामुहूर्त्तंध्यानमास्थि

कीरः परमशोभनः ॥ मानुषीमीरयन्वाणीमतुलांनृपमोहिनीम् ॥ ४१ ॥ शुकःपपाठसुश्लोकमेकमेवपुनःपुनः ॥ स
किनमुपस्थितम् ॥ ४२ ॥ विद्यमानातुलसुखमालोक्यातीवभूतले ॥ नचिंतयसितत्त्वंत्वंतत्कथंपारमेष्यसि ॥ ४३ ॥ नवप्राणनाथाव
पपाठनृपतेःपुरः ॥ श्रुत्वातस्यवचोराजामुमुदेमुमुहेपिच ॥ ४४ ॥ किमेतदुक्तवान्कीरएकंपद्यंपुनः पुनः ॥ नारिकेउवाच ॥
बोधंसारसंभृतम् ॥ ४५ ॥ किंवानायंभवेत्कृष्णद्वैपायनसुतःपरः ॥ श्रीकृष्णसेवकंमूढंमग्नंसंसारसागरे ॥ ४६ ॥ विष्णुरातामव द्धर्तुंकृप
यामांसमागतः ॥ इतिचिंतयतस्तस्यतत्सेनासमुपागता ॥४७॥ कीरस्त्वदर्शनंप्रातोबोधयित्वानराधिपम् ॥ राजास्वपुरमागत्य कीरवाक्य
मनुस्मरन् ॥ ४८ ॥ वाच्यमानोपिनावोचद्विनिद्रस्त्यक्तभोजनः ॥ राज्ञीरहःसमागत्यराजानंपर्यपृच्छत ॥ ४९ ॥ ॥ गुणसुन्दर्युवाच ॥ ॥
भोभोपुरुषशार्दूलदौर्मनस्यमिदंकुतः ॥ उत्तिष्ठोत्तिष्ठभूपालभुंक्ष्वभोगान्वचोवद ॥ ५० ॥ एवंस्त्रियानुनीतोपिनकिंचिदवदन्नृपः ॥ स्मर
न्शुकवचस्तथ्यंदुर्ज्ञेयममरैरपि ॥ ५१ ॥ सापिबालाविनिःश्वस्यभर्तृदुःखातिपीडिता ॥ नबुबोधनिजस्वामिचिंताकारणमुत्कटम् ॥५२ ॥
एवंचिंतानिमग्नस्यराज्ञःकालःकियान्गतः ॥ संदेहसागरोत्तारेहेतुंनैवाभ्यपश्यत ॥ ५३ ॥ ॥ नारदउवाच ॥ ॥ इतिचिंतयतोऽवरापतेर्वन
जातंदृढधन्वनश्चकिम् ॥ विमलंचरितंहिवैष्णवंकलुषंहंतिमनाक्श्रुतम्मुने ॥५४॥ इतिश्रीबृहन्नारदीयपु० पुरुषोत्तममासमा० श्रीनारायण०
दृढधन्वोपाख्यानेदृढधन्वनोमनःखेदोनामत्रयोदशोऽध्यायः॥१३॥ श्रीनारायणउवाच ॥ अथचिंतातुरस्यास्यगृहंवाल्मीकिराययौ ॥ योरा
मचरितंदिव्यंचकारपरमाद्भुतम् ॥१॥ दूरादालोक्यभूपालःसमुत्थायससंभ्रमम् ॥ अनीनमत्तच्चरणौदंडवद्भक्तिसंयुतः ॥ २ ॥ संपूज्यस्थाप

पितृभक्त्यामहीपालोविद्वज्जनवचःस्थितः ॥२३॥ पुष्करावर्तकेपुण्येनगरेऽत्यंतशोभिते ॥ राज्यंचकारभूपालोनीतिशास्त्रविशारदः ॥२४॥
तस्यशीलवतीभार्यानाम्नायागुणसुन्दरी ॥ विदर्भराजतनयारूपेणाप्रतिमाभुवि ॥ २५ ॥ पुत्रान्सासुषुवेदिव्यांश्चतुरश्चतुराञ्शुभान् ॥
पुत्रींचारुमतींनामसर्वलक्षणसंयुताम् ॥ २६ ॥ चित्रवाक्चित्रवाहश्चमणिमांश्चित्रकुंडलः ॥ सर्वेतेमानिनांशूराविख्यातानामभिःपृथक्
॥ २७ ॥ दृढधन्वागुणैःख्यातःशांतोदांतोदृढव्रतः ॥ रूपवान्गुणवाञ्शूरःश्रीमान्प्रकृतिसुन्दरः ॥ २८ ॥ वेदवेदांगविद्वाग्मीधनुर्विद्याविशा
रदः ॥ सुनिर्जितारिषड्वर्गःशत्रुसंघविदारणः ॥ २९ ॥ क्षमयापृथिवीतुल्योगांभीर्येसागरोपमः ॥ पितामहसमः साम्येप्रसादेगिरिशो
पमः ॥ ३० ॥ एकपत्नीव्रतधरोरघुनाथइवापरः ॥ अत्युग्रवीर्यःसद्धर्मीकार्तवीर्यइवापरः ॥ ३१ ॥ श्रीनारायणउवाच ॥ ॥ एकदानिशि
सुप्तस्याचिंतासीत्तस्यभूपतेः ॥ अहोऽयंवैभवःकेनपुण्येनमहताभवत् ॥ ३२ ॥ नमयाचतपस्तप्तंनदत्तंनहुतंकचित् ॥ कमिदंपरिपृच्छामि
ममभाग्यस्यकारणम् ॥ ३३ ॥ एवंचिंतयतस्तस्यरजनीविरतिंगता ॥ ब्राह्मेमुहूर्तउत्थायस्नानंकृत्वायथाविधि ॥ ३४ ॥ उपस्थायार्कमुद्यं
तंसंतर्प्यभगवत्कलाः ॥ दत्त्वादानानिविप्रेभ्योनमस्कृत्वाऽश्वमारुहत् ॥३५॥ ततोरण्यंजगामाशुमृगयासक्तमानसः ॥ मृगान्... ...र्द
लाञ्जघानगवयान्बहून् ॥ ३६ ॥ कश्चिन्मृगःक्षतोऽरण्येबाणेनदृढधन्वना ॥ वनाद्वनांतरंयातोबाणमादायसत्वरम् ॥ ३७ ...सिस्तुपुरुष...
...णराजाप्यनुययौमृगम् ॥ मृगःकुत्रापिसंलीनोराजाबभ्रामतद्वनम् ॥ ३८ ॥ तृषाक्रांतःसकासारंददर्शसागरोपमम् ॥ त...यन्यानियानि
...नीयंतीरमागतः ॥ ३९ ॥ ततोददर्शन्यग्रोधंघनच्छायंमहातरुम् ॥ तज्जटायांनिबद्ध्याश्वंनिषसादमहीपतिः ॥ ४० ...वषोडशीम् ॥

॥ इतिहासमुवाचेमंसएवप्रोच्यतेऽधुना ॥ ६ ॥ शृण्वंतुमुनयः सर्वेचरित्रंपापनाशनम् ॥ यथाधीतंगुरुमुखाद्राज्ञोवेद
नारायणउवाच ॥ ॥ शृणुराजन्प्रवक्ष्येहंभूपस्यदृढधन्वनः ॥ कथांपुरातनींरम्यांस्वर्धुनीमिवपावनीम् ॥ ७ ॥ आसी
श्रीमान्महीपतिः ॥ चित्रधर्मेतिविख्यातोधीमान्सत्यपराक्रमः ॥ ८ ॥ तस्यपुत्रोऽतितेजस्वीदृढधन्वेतिविश्रुतः ॥ सस
वाग्धार्मिकः शुचिः ॥ ९ ॥ आकर्णांतविशालाक्षः पृथुवक्षामहाभुजः ॥ अवर्धतमहातेजाःसार्धंगुणगणैरसौ ॥ १० ॥ अधीत्य
श्वतुरश्चतुरोमुदा ॥ सकृन्निगदमात्रेणप्रागधीतानिवस्फुटम् ॥ ११ ॥ दक्षिणांगुरवेदत्त्वासंपूज्यविधिवच्चतम् ॥ गुरोरनुज्ञयाधीमान्पितुःपुर
मजीगमत् ॥ १२ ॥ जनयन्नयनानंदंनिजपत्तनवासिनाम् ॥ चित्रधर्मापितंपुत्रंदृष्ट्वालेभेपरांमुदम् ॥ १३ ॥ युवानंसर्वधर्मज्ञंप्रजानांपालने
क्षमम् ॥ अतःपरंकिमत्रास्तिसंसारेसारवर्जिते ॥ १४ ॥ आराधयामिश्रीकृष्णंद्विभुजंमुरलीधरम् ॥ प्रसन्नवदनंशांतंभक्तानामभयप्रदम् ॥
॥ १५ ॥ ध्रुवांबरीषशर्यातिययातिप्रमुखान्नृपाः ॥ शिबिश्चरंतिदेवश्चशशबिंदुर्भगीरथः ॥ १६ ॥ भीष्मश्चविदुरश्चैवदुष्यंतोभरतोपिवा ॥
पृथुरुत्तानपादश्चप्रह्लादोऽथविभीषणः ॥ १७॥ एतेचान्येचराजानस्त्यक्त्वाभोगाननेकशः ॥ अध्रुवेणध्रुवंप्राप्ताआराध्यपुरुषोत्तमम्॥१८॥
अतोमयापिकर्तव्यमरण्येहरिसेवनम् ॥ छित्त्वास्नेहमयंपाशंदारागारसुतादिषु ॥ १९ ॥ इतिनिश्चित्यमनसासमर्थेदृढधन्वनि ॥ धुरंन्य
स्यजगामाशुविरक्तःपुलहाश्रमम् ॥ २० ॥ तत्रगत्वातपस्तेपेश्रीकृष्णंमनसास्मरन् ॥ निस्पृहःसर्वकामेभ्यो निराहारोनिरंतरम् ॥ २१ ॥
कियत्कालंतपस्तप्त्वाहरेर्धामजगामसः ॥ दृढधन्वापिशुश्रावस्वपितुर्वैष्णवींगतिम् ॥ २२ ॥ हर्षशोकसमाविष्टोह्यकरोदौर्ध्वदेहिकम् ॥

३

त्तारितवस्त्रहर्तः ॥ ३६ ॥ श्रीकृष्णगोविंदहरेमुरारेराधेशदामोदरदीननाथ ॥ मांपाहिसंसारसमुद्रमग्नंनमोनमस्तेहृपिकेश्वराय
इतिमुनिवचनंनिशम्यदूराज्झटितिययुश्चचरामुकुंदलोकात् ॥ तदनुमृतमुनिंकरेगृहीत्वाचरणसरोरुहमीयुरीश्वरस्य ॥ ३८ ॥ प्राण
मालोक्यहाहेतिसासुतारुदत् ॥ अंकेकृत्वापितुर्देहंविललापसुदुःखिता ॥ ३९ ॥ कुररीवचिरंसातुविलप्यभृशदुःखिता ॥ उवाच
लाजीवंतमिवविह्वला ॥ ४० ॥ ॥ बालोवाच ॥ ॥ हाहापितःकृपासिंधोआत्मजानंददायक ॥ कस्यांकेमांनिधायाद्यगत...
ष्णवंपुरम् ॥ ४१ ॥ पितृहीनांचमांतातकोवासंभावयिष्यति ॥ नभ्रातानैवबंधुश्चनमेमातातपस्विनी ॥ ४२ ॥ भोजनाच्छादनेचिंतां
कोमेतातकरिष्यति ॥ कथंतिष्ठाम्यहंशून्येवेदध्वनिविवर्जिते ॥ ४३ ॥ आश्रमेतेमुनिश्रेष्ठअरण्यइवनिर्जने ॥ अतःपरंमरिष्यामिजीवने
किंप्रयोजनम् ॥ ४४ ॥ असंपाद्यैववैवाहंविधिंदुहितृवत्सल ॥ क्कगतोसिपितस्तातइहागच्छतपोनिधे ॥ ४५ ॥ वाणींवदसुधाकल्पांकथंतू
ष्णीमवस्थितः ॥ उत्तिष्ठोत्तिष्ठहेतातचिरंसुतोसिसांप्रतम् ॥ ४६ ॥ इत्युक्त्वाश्रुमुखीबालाविललापमुहुर्मुहुः ॥ मुक्तकंठरुरोदार्ताकुररीवसुदुः
खिता ॥ ४७ ॥ तत्सुतारोदनंश्रुत्वाविप्रास्तद्वनवासिनः ॥ अतीवकरुणं कोवा रोदित्यस्मिंस्तपोवने ॥ ४८ ॥ मेधाऋषेःसुताशब्दंशनैर्नि
श्चित्यतापसाः ॥ ससंभ्रमाःसमाजग्मुर्हाहाकारसमन्विताः ॥४९॥ आगत्यददृशुःसर्वेसुतांकस्थंमृतंमुनिम् ॥ ततःसंरुरुदुःसर्वेमुनयःकान
...सः ॥ ५० ॥ सुतोत्संगाच्छवंनीत्वाश्मशानेशिवसंनिधौ ॥ अंत्येष्टिंविधिनाकृत्वातेऽदहन्काष्ठवेष्टितम् ॥ ५१ ॥ ततःकन्यांसमाश्वा
...वैतेस्वगृहान्ययुः ॥ कन्याधैर्यंसमालंब्ययथाशक्त्यकरोद्व्ययम् ॥ ५२ ॥ इत्यौर्ध्वदैहिकविधिंप्रणिधायपित्र्यंपुत्रीनिवासमकरोच्चत

There were difficulties in the marriage of the daughter

नेस्मिन् ॥ साविव्यथेपितृजदुःखदवाग्निदग्धारभेववत्समरणात्सुरभीवबाला ॥ ५२ ॥ इतिश्रीबृहन्नारदीयपुराणेपुरुषोत्तममासमाहा अ० ८
श्रीनारायणनारदसंवादेकुमारीविलापोनामाष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥ ॥ छ ॥ ॥ सूतउवाच ॥ ॥ ततस्तंविस्मयाविष्टःपप्रच्छना
रदोमुनिः ॥ मेधाविद्विजवर्यस्यसुतावृत्तांतमद्भुतम् ॥ १ ॥ ॥ नारदउवाच ॥ ॥ मुनेर्मुनिसुतातत्रकिंचकारतपोवने ॥ कोवामुनिवरस्त
स्याःपाणिग्रहमचीकरत् ॥ २ ॥ श्रीनारायणउवाच ॥ निवसंत्यास्ततस्तस्याःकियान्कालोविनिर्गतः ॥ स्मारंस्मारंस्वपितरंशोचंत्याश्च
मुहुर्मुहुः ॥ ३ ॥ शून्यसद्मनिसंविष्टांयूथभ्रष्टांमृगीमिव ॥ गलद्बाष्पौघनयनांज्वलद्धृदयपंकजाम् ॥ ४ ॥ विनिःश्वासपरांदीनांसंरुद्धांसुर
गीमिव ॥ चिंतयंतीमपश्यंतींदुःखपारंकृशोदरीम् ॥ ५ ॥ तामाससादभगवान्भविष्यद्बलनोदितः ॥ यदृच्छयावनेतस्मिन्परमः कोपनो
मुनिः ॥ ६ ॥ यद्विलोकनमात्रेणत्रस्येदपिशतक्रतुः ॥ जटाकलापसंछन्नःसाक्षादिवसदाशिवः ॥ ७ ॥ यस्त्वज्जनन्याराजेंद्रशैशवेतिप्रसा
दितः ॥ त्रिदशाकर्षिणींविद्यांददावस्यैसुपूजितः ॥ ८ ॥ येनाहमपिभूपालसर्वदेवनमस्कृतः ॥ रथेसंयोजितःसाक्षाद्रुक्मिण्यासहनार
॥ ९ ॥ उभाभ्यांचालितेमार्गेरथेदुर्वाससान्विते ॥ अत्युग्रयातृषाशुष्यत्तात्वोष्ठपुटयानया ॥ १० ॥ सूचितोहंजलार्थिन्यास्कंधस्थु
पुरा ॥ गच्छन्नेवपदाग्रेणसंपीडचवसुधातलम् ॥ ११ ॥ आनीतवान्भोगवतींप्रियाप्रेमपरिप्लुतः ॥ सैवोर्ध्वगामिनीभूत्वाताव २१ ॥
रिणा ॥ १२ ॥ न्यवारयन्महाराजरुक्मिणीतृषमुल्बणाम् ॥ तद्दृष्ट्वातत्क्षणोद्भूतक्रोधेनप्रज्वलन्निव ॥ १३ ॥ प्रलयाग्निरिवोत्तिष्ठकम् ॥
कोपनोमुनिः ॥ अहोश्रीकृष्णतेत्यंतवल्लभारुक्मिणीसदा ॥ १४ ॥ यद्भवान्मामवज्ञायप्रियाप्रेमपरिप्लुतः ॥ पाययामासपानी

दर्शयन्स्वकम् ॥ १५ ॥ दंपत्योरुभयोरेववियोगोस्तुयुधिष्ठिर ॥ इतियोदत्तवान्शापंसएवमुनिसत्तमः ॥ १६ ॥ साक्षाद्रुद्रां
रुद्रइवापरः॥ अत्रेरुग्रतपःकल्पवृक्षदिव्यफलंमहत् ॥ १७ ॥ पतिव्रताशिरोरत्नाऽनुसूयागर्भसंभवः ॥ दुर्वासानाममेधावीय
पः ॥ १८ ॥ नैकतीर्थजलक्लिन्नजटाभूषितसच्छिराः ॥ तमालोक्यसमायांतंकुमारीशोकसागरात् ॥ १९ ॥ उन्मज्ज्योत्थाय
चरणौमुनेः ॥ नत्वास्वाश्रममानीयजानकीवाल्मिकिंयथा ॥ २० ॥ अर्घ्यपाद्यैर्वन्यफलैःपुष्पैश्चविविधैर्मुनिम् ॥ स्वाग
साबालापूजयामाससादरम् ॥ ततःसविनयाराजन्नुवाचमुनिकन्यका ॥ २१ ॥ ॥ बालोवाच ॥ ॥ नमस्तेस्तुमहाभा
अत्रिगोत्रदिवाकर ॥ कुतोधिगमनंसाधोदुर्भगायाममाश्रमे ॥ ममभाग्योदयोजातस्तवागमनतोमुने ॥ २२ ॥ अथवामत्पितुः
पुण्यप्रवाहप्रेरितोभवान् ॥ संभावयितुंमामेवह्यागतोमुनिसत्तमः ॥ २३ ॥ भवादृशांपादरजस्तीर्थरूपंमहात्मनाम् ॥ स्पृशंत्याःसफलं
जन्मसफलंचाद्यमेव्रतम् ॥ २४ ॥ अद्यमेसफलंपुण्यमद्यमेसफलोभवः ॥ भवादृशामहापुण्यायन्मेदृष्टिपथंगताः ॥ २५ ॥ एवमुक्त्वा
चसाबालातस्थौतूष्णींतदग्रतः ॥ सस्मितंमुनिराहेदंदुर्वासाःशंकरांशजः ॥ २६ ॥ ॥ दुर्वासाउवाच ॥ ॥ साधुसाधुद्विजसुतेकुलम
भ्युद्धृतंपितुः ॥ मेधाऋषेःसुतपसःफलमेतादृशीसुता ॥ २७ ॥ कैलासादहमागच्छंज्ञात्वातेधर्मशीलताम् ॥ त्वदाश्रममनुप्राप्तस्त्वयासंपू
तोस्म्यहम् ॥ २८ ॥ गमिष्यामिवरारोहेशीघ्रंबदरिकाश्रमम् ॥ द्रष्टुंनारायणंदेवंसनातनमुनीश्वरम् ॥ २९ ॥ तपश्चरंतमेकाग्रमत्युग्रंलो
वे ॥ ॥ बालोवाच ॥ ऋषेत्वद्दर्शनादेवशुष्कोमेशोकसागरः ॥ ३० ॥ अतःपरंशुभंभावियस्मात्संभावितात्वया ॥ समुद्धृत

वृषली

अ०
१०

वालदावहव्यभुजंमुने ॥ ३१ ॥ किंनवेत्सिदयासिंधोतंनिर्वापयशंकर ॥ हर्षहेतुर्नमेकश्चिद्दृश्यतेसुविचारतः ॥ ३२ ॥ नमातान
भ्रातायोमेधैर्यंप्रयच्छति ॥ कथंकारमहंजीवेदुःखसागरपीडिता ॥ ३३ ॥ यांयांदिशंप्रपश्यामिसासाशून्याविभातिमे ॥ ममदुःख
कारंकुरुशीघ्रंतपोनिधे ॥ ३४ ॥ नमांकामयतेकश्चित्पाणिग्रहणहेतवे ॥ अतःपरंभविष्यामिवृषलीतिमहद्भयम् ॥ ३५ ॥ तस्मान्न
जायतेनिद्रानरुचिर्भोजनेमम ॥ ब्रह्मन्मुमूर्षुरस्म्येवइतिमेनिश्चयोऽधुना ॥ ३६ ॥ इत्युक्त्वाश्रुमुखीबालाविरराामतदग्रतः ॥ दुर्वासास्तदु
पायार्थंविचारमकरोत्तदा ॥ ३७ ॥ ॥ श्रीनारायणउवाच ॥ ॥ इतिमुनितनयावचोनिशम्यबहुलतपामुनिराड्विचार्यछंदः ॥ अति
शयकृपयाविलोक्यबालांकिमपिहितंनिजगादसारभूतम् ॥ ३८ ॥ इतिश्रीबृहन्नारदीयपुराणेपुरुषोत्तममासमाहात्म्येदुर्वासस्तपोवनागमनं
नामनवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥ ॥ छ ॥ ॥ नारदउवाच ॥ ॥ किंविचार्यबृहद्धामापरमःकोपनोमुनिः ॥ अब्रवीदृषिकन्यांतांतन्मेब्रूहितपो
निधे ॥ १ ॥ ॥ सूतउवाच ॥ ॥ नारदस्यवचःश्रुत्वाप्रोवाचबदरीपतिः ॥ दुर्वासोवचनंगुह्यंसर्वेषांहितकृद्द्विजाः ॥२॥ श्रीनारायणउवाच ॥
शृणुनारदवक्ष्येऽहंयदुक्तंमुनिनातदा ॥ मेधावितनयादुःखमपनेतुंकृपालुना ॥३॥ ॥ दुर्वासाउवाच ॥ ॥शृणुसुंदरिवक्ष्यामिगुह्यात्
महत् ॥ आख्येयंनैवकस्यापित्वदर्थंतुविचारितम् ॥ ४ ॥ नविस्तरंकरिष्यामिसमासेनब्रवीमिते॥ इतस्तृतीयःसुभगेमासस्तुपुरुषोत्त
तस्मिन्स्नातोनरस्तीर्थेमुच्यतेभ्रूणहत्यया॥एतत्तुल्योनकोप्यन्यःकार्तिकादिषुसुंदरि॥६॥ सर्वेमासास्तथापक्षाःपर्वाण्यन्यानियानि
त्तममासस्यकलांनार्हंतिषोडशीम्॥७॥ साधनानिसमस्तानिनिगमोक्तानियानिच॥मासस्यैतस्यनार्हंतिकलामपिचषोडशीम्॥

धुरन्य
२१ ॥
दहंकम् ॥